

Hva ser dommeren etter

Ja, akkurat det hender det jo at man lurer veldig på når man reiser hjem etter en endt utstillingsdag. Hvordan kan en hund som fikk "blått"¹ en helg for en dommer gå hen å bli Best In Show neste helg for en annen dommer?

TEKST OG FOTO | Jonna Sandén og Lene Weum

Å forklare det til min far kommer jeg aldri til å klare, men at det er mulig har vi sett flere ganger. Det er vel akkurat dette som gjør at folk som egentlig ikke er så interessert i utstillinger synes vår hobby er helt håpløs samtidig som det er dette som får oss utstillingshekta til å fortsette å reise land og strand rundt for å prøve å oppnå best mulige resultater, kanskje lykkes vi denne gangen.

I forrige artikkel forklarte vi en del om hvordan man skal få hunden til å synes at utstilling er gøy, og når man først skal i ringen får man god nytte av å vite hvordan akkurat din hund vises på beste måte. Når du skal stille ut hunden din er det viktig at du vet hvordan din rase skal vises frem. Har du aldri vært på en utstilling før kan det være lurt å enten ta seg en tur kun for å se første gangen eller få din oppdretter eller andre som kan noe om dette til å vise deg hvordan det skal gjøres.

DOMMEREN | For å bli dommer i Norge må man både ha en fartstid som oppdretter, ha oppnådd en del gode resultater med egne hunder og ikke minst gjennomføre en utdanning i regi av NKK. Man må også bli anbefalt av en raseklubb for at man skal kunne starte på utdannelsen (NKK har egne kompendier om dette). Det er ulike regler for å bli dommer i de forskjellige landene så det kan være greit å ha i tankene at en del utenlandske dommere ikke har samme utdanning når de kommer hit for å dømme på våre utstillinger.

PRESENTASJON VIKTIG | Felles for alle dommere er at de ser på hvordan hunden blir presentert. For å få vist frem det beste ved din hund er det viktig at du vet hvordan den skal vises, og om du vet hvordan det gjøres eller ikke, ser en dommer lett. Det er enklere å bedømme en hund som viser seg enn en som ikke gjør det! Hvordan skal dommeren få sett at din hund har en flott overlinje dersom den aldri står riktig og logger med halen? Det hjelper ikke om den er aldri så søt og snill hjemme, det er ikke det dommeren skal bedømme! Dersom handle-

ren ikke klarer å vise frem hunden i passe fart i bevegelse eller får den til å stå riktig er det vanskelig for dommeren å få sett hvordan hunden egentlig er og dermed finner de ikke det de ser etter. Dommeren ser også etter om hunden er i riktig kondisjon, har en fin overlinje, er den korrekt vinklet, beveger den seg slik den skal, har den korrekt bitt, er pelsen klipt eller trimmet slik den skal, er pelsen ren og pen. Så det å lære hunden å stå pent og trave i passe fart er absolutt nødvendig for å få et godt resultat.

Dommeren bedømmer altså hunden ut ifra hvordan den ser ut denne dagen, ut ifra dens alder og dagens kondisjon.

RASESTANDARD | Alle dommere har som utgangspunkt en rasestandard å gå ut ifra når de dømmer en rase, rasestandarder er ufravikelig, men det finnes ulike måter å tolke den på. Hver dommer legger også vekt på ulike ting alt ut ifra hvilke erfaring de har med rasen. For eksempel vil en rasespesialist se etter andre detaljer enn en allround-dommer (dommer som er kvalifisert til å bedømme alle raser). Det man ofte ser er at rasespesialister i tillegg til å se på helheten skiller individene etter spesielle detaljer som de setter pris på hos rasen. For eksempel hvordan hodet er, formen på øynene, øyenfarge, hvordan halen bæres (spesielt på raser som tidligere hadde kuperete haler) fine kryss, gode forbryst osv.

En allround dommer har gjerne ikke like god detaljkunnskap om absolutt alle raser som rasespesialistene, så de ser ofte mer etter helheten og legger ofte større vekt på hundens bevegelser, og at den er bygget på en sunn måte som gjør at den med letthet kan brukes til det formål den i utgangspunktet var tiltenkt.

DAGENS KONDISJON | Så litt tilbake til det vi startet med, hvordan kan en hund få blått en helg og bli Best In Show neste helg. Forklaringen kan egentlig være ganske enkel, den første dommeren kan ha ment at det i utgangspunktet er en veldig bra hund, men at den for dagen ikke er i riktig pelskondisjon eller at den er enten for tykk eller for tynn. Det kan også være at hunden

har en handler som ikke kjenner hunden godt nok og som ikke klarer å få den til å vise seg fra sin beste side. Hunden kan også ha vært i en litt stresset situasjon rett før den gikk i ringen, noe som igjen fører til at den ikke viser seg. Alt dette er eksempler på små ting som gjør at dommeren velger å gi hunden en blå sløyfe og som lett kan endres på en uke (blå sløyfe i kvalifiseringsbedømmelsen = 2.premie: *Hund av god type og bygning, hvis eksteriøre feil ikke er mer fremtredende enn at den kan sies å være en god representant for sin rase.*).

En hund med en 2.premie er altså ikke en dårlig hund, men akkurat i det øyeblikket dommeren skal bedømme den har den en eller flere små "feil" som gjør at den denne dagen ikke får være med videre i konkurransen.

En hund kan både slankes og øke sin vekt på en uke, det er også fullt mulig å få pelsen til å se bedre ut på denne tiden. Har du en trimmerase og pelsen kanskje ikke var helt perfekt trimmet til første helg er det en enkel sak å rette opp dette, eller eventuelt klippe mer på en hund som skal klippes. Å få en nedrøytet hund til å få mer pels tar litt lengre tid. Har man opplevd at hunden har blitt skremt av spesielle ting på en utstilling kan man prøve å unngå samme situasjon neste helg. At hunden blir vist av en handler som både kjenner hunden og som vet hvordan man skal vise den frem har jo også utrolig mye å si. Så slik kan altså en hund gå fra å være en 2.premie hund en lørdag til å bli Best In Show neste.

Det er dommeren som dømmer på en utstilling, og hans eller hennes avgjørelse må vi respektere. Selv om de setter ikke opp våre hunder eller våre favoritter, har du likevel betalt penger for at akkurat denne dommeren skal si sin mening om din hund og at dagens dommer foretrekker en annen type enn oss selv må vi godta. Regelen om å tape og vinne med samme sinn gjelder like mye her som i all annen konkurranse, gratuler vinneren og husk at hunden er fortsatt din beste venn, akkurat den samme når vi reiser hjem som da vi kom.

¹ Blått = andre premie i bedømmelsen

1

2

3

1. En ekvipasje i perfekt harmoni og balanse i bevegelse. 2. Hunden vises i bevegelse i slakt bønn og hunden følger sin handler i perfekt steglengde. 3. Hold riktig avstand til hunden foran da hundene er i bevegelse.

DEN PERFEKTE TRIANGEL | Som vi har nevnt tidligere er det viktig at hunden viser sine bevegelser i riktig trav og som handler må du anpasse ditt eget tempo etter hunden. Det er viktig at du over på forhånd slik at du vet hvor fort du selv må bevege deg for at hunden skal vise seg optimalt. De forskjellige rasene vises i forskjellige tempo etter hvor store de er, men også innen en og samme rase kan de forskjellige individer med fordel vises i forskjellig tempo etter hver sin forutsetning. Be gjerne noen erfaren hjelpe deg med å se på da du trener, på den måten kan du få god hjelp av å finne ut hva som fungerer best på akkurat din hund.

Dommerne ønsker som oftest å se hundens bevegelser rett forfra og rett bakfra, og i tillegg i en triangel. Da du løper i triangel med din hund er det fordi dommeren da kan se hundens bevegelser bakfra, fra siden og forfra. Dommeren skal ikke trenge å flytte seg for å få se dette, det er du som handler som har i oppgave å vite hva du viser frem. Hvis du sitter en dag ved ringen og studerer utstillere med sine hunder som skal gjøre akkurat dette kommer du til å se mange rare varianter av en triangel og mange dommere som må bevege seg gjennom halve ringen for å få se det de ønsker.

Når du blir bedt om å løpe i et triangel, bruk da ett ekstra sekund på å få båndet på rett plass. Se til at det sitter rett bak ørene eller henger helt løst, bruk den metoden som du og hunden du viser er komfortabel med og behersker. Når du har kontakt med hunden, båndet er på rett plass så løper du rett ut fra dommeren, på en rett linje. Når du kommer til ringens hjørne, ta deg da tid til å kaste et blick på dommeren da du vinkler og fortsetter å løpe. Det er mange som klarer å løpe seg vill i en utstillingsring! Se til at du viser hundens bevegelser rett fra siden, dvs dommeren skal kunne studere hunden sidebevegelser uten å trenge å flytte seg fra sin utgangsposisjon. Når du kommer til neste hjørne, kast atter en gang et blick på dommeren og løp så rett mot

han/henne sånn at hundens bevegelser forfra kan studeres optimalt. Hvis du klarer å presentere en perfekt triangel i et for hunden riktig tempo bruker du din tid og den oppmerksomhet dommeren gir deg optimalt. Det samme gjelder da du løper frem og tilbake, se til at du løper på rett linje begge veier og ikke i en slalåmlignende bane.

TIPS: Har du en hund som du vet er for eksempel meget trang bak endrer du litt på triangelet slik at den strekningen da du løper vekk fra dommeren ikke blir så lang. Du vinkler av litt tidligere enn ellers og får på den måten en lenger strekning fra siden og forfra. Gjør motsatt hvis fronten er hundens svake punkt. Det er selvsagt ingen garanti at man klarer å holde slike feil hos hunden gjemt på denne måten men man trenger ikke å vise dem frem mer enn nødvendig!

Sørg for at du ikke løper helt inntil hunden uten at det er luft mellom deg og hunden. På den måten kan dommeren lettere se hundens bevegelser uten at dine ben forstyrrer. En god regel er at hunden følger dine trinn, tar du lange steg løper hunden med lange steg og tvert om. Men det er som tidligere nevnt viktig å øve på dette hjemme, det å begynne med for hunden noe nytt da du er inne i ringen foran dommeren er sjelden en god idé.

Tenk på å holde avstand til hunden foran slik at du ikke forstyrrer, hvis du ønsker å vise din hund i et raskere tempo enn det hunden foran vises frem i så brems litt i det dere er bak dommeren. På den måten får du da noen ekstra meter frem til hunden foran som du kan bruke for å vise din hund i et raskere tempo uten å lage problem for andre.

Øv mye med din hund hjemme i rolige omgivelser, og se til at din hund trives med å bevege seg. Det er ofte urolige omgivelser i trange ringer sammen med mange andre hunder på utstilling, du kan få god nytte av å ha øvd hjemme i slike situasjoner.

Ros hunden når den løper fint og bruk gjerne leker eller godbiter når dere over sammen. Tren hunden på å raskt finne riktig tempo i trav fra et perfekt stående. Når du stiller din hund så over dere på å stå stille i noen minutter for så å veksle over til trav uten å miste noen tid på å finne ut av tempo med mer. Hvis du som handler kjenner din hund og dere har et godt samspill i ringen klarer dere da å bruke dommerens oppmerksomhet optimalt.

Hunder som er i god fysisk kondisjon løper selvsagt med en bedre steglengde og driv i steget. For mange hunder er sykkeltraining meget bra fysisk aktivitet, selvsagt forutsatt at hunden er gammel nok og frisk. En hund som er litt av den sløvere varianten tjener ekstra mye på å være i god fysisk form. Det å orke å løpe mange runder i ringen uten å bli fysisk trett gjør det lettere å motivere hunden til å like seg på utstilling. Men som med all annen handtrening krever det at vi som eiere og handlerne legger ned tid på å holde våre hunder i god form og trene dem riktig med positive forsterkninger. På den måten får man en hund som ikke bare har en flott hverdag med mye trim, i tillegg får man en hund som gleder seg til å løpe rundt i ringen! Hvem vet, kan hende dere ender opp på første plassen på grunn av akkurat dette? Husk at man kan aldri tvinge en hund å løpe med glede og driv, det er et samspill mellom hund og fører som må bygges opp før man møter opp på utstillingen. Har hunden lært å like å løpe i ringen kan man ofte bytte handler uten at dette påvirker hunden, hvis den nye handleren er klar over sin oppgave. Men med en hund som ikke har lært dette hjelper det sjelden med en ny handler for å få det på plass minuttene før man skal i ringen. Ekte samspill og kontakt mellom hund og fører lyser alltid igjennom på en meget positiv måte og er basert på trening og gjensidig forståelse mellom hund og fører! ■

RETTELSE | I forrige nummer, del 1 av artikkelserien om utstillingstrening, ble det utelatt et foto som illustrasjon til teksten. Du kan finne den rettede versjonen som PDF under www.nkk.no. Hundesport beklager.